

Από το Συναξάρι - Ο όσιος Νικόλαος Πλανάς

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 2 Μαρτίου, 2020

Ο όσιος Νικόλαος Πλανάς γεννήθηκε από ευσεβείς γονείς, το 1851, στη νήσο Νάξο. Από νεοτάτης ηλικίας διακρινόταν για την απλότητα και την ευσέβειά του. Το ψωμί που του έδινε η μητέρα του το έδινε στους φτωχούς του χωριού και χάριζε ακόμη και τα ρούχα του σε άπορα παιδιά. Σε όλη του τη ζωή δεν κράτησε τίποτα για προσωπική του ικανοποίηση ή για την άνεσή του. Νυμφεύθηκε σε ηλικία δέκα επτά ετών και απέκτησε έναν γιο· η σύζυγός του όμως δεν κατανοούσε τις βαθιές πνευματικές του ανησυχίες και διαρκώς τον λοιδορούσε. Μετά από μερικά χρόνια έμεινε χήρος. Εμπιστεύθηκε τότε τον γιο του σε συγγενείς, παραχώρησε όλη την οικογενειακή κληρονομιά σε έναν πατριώτη του που πνιγόταν στα χρέη και αφοσιώθηκε ολόψυχα στην υπηρεσία του Κυρίου, εγκαταβιώνοντας μέσα στην Αθήνα ωςάν άλλος ερημίτης. Χειροτονήθηκε πρεσβύτερος το 1884, αλλά σύντομα εκδιώχθηκε από τον ναό του Αγίου Παντελεήμονα, όπου είχε διορισθεί, και πήγε στο ταπεινό ναύδριο που επονομάζεται Άγιος Ιωάννης ο Κυνηγός, ενορία αποτελούμενη από οκτώ μονάχα οικογένειες, από τις οποίες δεν ελάμβανε καμιά σχεδόν αμοιβή.

Ταπεινός και απαίδευτος ο πατήρ Νικόλαος έγινε παρά τούτα ο πιο δημοφιλής ιερέας στην Αθήνα. Επί πενήντα δύο ολόκληρα χρόνια τελούσε καθημερινά τη θεία Λειτουργία σε διάφορους ναούς της πόλεως και προπαντός σε ερημοκκλήσια στην ύπαιθρο, συχνά μισοερειπωμένα. Και τι Λειτουργία! Έχοντας ταυτίσει την ύπαρξή του με τη ζωή της Εκκλησίας, του ήταν αδιανόητο να προσφέρει την αναίμακτη Θυσία χωρίς να τη συνοδεύει με όλες τις εκκλησιαστικές ακολουθίες, όπως αυτές τελούνται στα πιο αυστηρά μοναστήρια. Αρχιζε κατά τις οκτώ το πρωί και τελείωνε κατά τις δύο ή τρεις το μεσημέρι. Κατά τη διάρκεια της αγίας Προθέσεως μνημόνευε για δύο ή τρεις ώρες ονόματα ζώντων και κεκοιμημένων γραμμένα σε αναρίθμητα χαρτάκια, προσεκτικά αραδιασμένα, που τα κουβαλούσε πάντα μαζί του. Όταν του έδιναν ονόματα για να τα μνημονεύσει με κάποιο οβολό, οποιουδήποτε, τα μνημόνευε επί πολλά χρόνια, και μόλις του το ζητούσαν, τελούσε ολονύκτιες αγρυπνίες, παρακλήσεις, Ευχέλαια, χωρίς να λογαριάζει χρόνο και κόπο. Κατά το πέρας της θείας Λειτουργίας, στη διάρκεια της οποίας είχε αναγνώσει τρία ή τέσσερα Ευαγγέλια, αργά και τρώγοντας τις δύσκολες λέξεις χωρίς μολαταύτα να προκαλεί ποτέ θυμηδία στο εκκλησίασμα, μνημόνευε έναν ατελείωτο κατάλογο αγίων, σαν να μην ήθελε να παραλείψει κανέναν από τους φίλους του Θεού που παρίσταντο αοράτως. Συχνά μάλιστα, παιδιά και ευλαβικές ψυχές τον είδαν υψωμένο πάνω από το έδαφος την ώρα που ιερούργουσε.

Αυτές οι Λειτουργίες του παπα-Πλανά αποτελούσαν αληθινές μυσταγωγίες που

μετέστρεφαν και τις πιο σκληρές ψυχές και προσέλκυαν πλήθος πιστών, προπαντός στις αγρυπνίες, στον ναό του Προφήτου Ελισαίου, όπου έψαλλαν ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης (1851-1911) και ο Αλέξανδρος Μωραϊτίδης (ή Ανδρόνικος Μοναχός· 1850-1929). Ως ένσαρκος άγγελος, ο άγιος ιερέας ήταν έτοιμος κάθε στιγμή να ιεουργήσει, οπουδήποτε κι αν βρισκόταν, και να προσευχηθεί για όλους, πλούσιους και φτωχούς αδιακρίτως. Ποτέ δεν κρατούσε ως το βράδυ τα χρήματα που του έδιναν οι πιστοί, αλλά τα μοίραζε αμέσως στους άπορους ή τα διέθετε σε κάποιο έργο της Εκκλησίας. Με τον τρόπο αυτό κατάφερε να ανακαινίσει τον ναό του, να προικίσει ορφανές κοπέλες, να καλύπτει τα δίδακτρα άπορων φοιτητών. Για την επιβίωσή του τού αρκούσαν μερικές δεκάρες και τρεφόταν με λίγο ψωμί και χόρτα μαζεμένα εδώ κι εκεί ή ένα ποτήρι γάλα που του πρόσφεραν βοσκοί. Με το πρόσωπο φωτισμένο από ένα παιδικό χαμόγελο, ήταν αδύνατο να δημιουργήσει εχθρούς: συγχωρούσε αυτούς που τον έκλεβαν, έβρισκε δικαιολογίες γι' αυτούς που τον έβριζαν, τον προσέβαλλαν ή τον συκοφαντούσαν, ξεπερνώντας έτσι τις πίκρες της ζωής με τη Χάρη του Παρακλήτου που ενοικούσε αισθητά μέσα του. Ένα μονάχα πράγμα μπορούσε να τον ταραξει: να τον διακόψουν την ώρα που προσευχόταν ή να τον εμποδίσουν να λατρεύσει τον Θεό. Εκείνη την εποχή έκαναν την εμφάνισή τους κάποιες μεταρρυθμιστικές τάσεις δυτικού τύπου στο χώρο της ελλαδικής Εκκλησίας και ο μητροπολίτης Μελέτιος Μεταξάκης (1871-1935· αρχιεπισκοπία Αθηνών: 1918-1920) απαγόρευσε στον κλήρο της πρωτεύουσας να τελεί αγρυπνίες. Αναστατωμένος ο παπα-Πλανάς προσευχήθηκε θερμά στον Κύριο επί πέντε μερόνυχτα για να λάβει την άδεια, η οποία τελικά του χορηγήθηκε.

Όταν περπατούσε στον δρόμο, βαδίζοντας αργά και με δυσκολία εξαιτίας της ατελείωτης ορθοστασίας στην εκκλησία, τα παιδιά του συνόδευαν χαρούμενα εν πομπή, οι γυναίκες έκαναν ευλαβικά τον σταυρό τους, οι άνδρες αφού στέκονταν όρθιοι, αποκαλύπτονταν και παραμέριζαν για να του κάνουν χώρο να περάσει. Οι οδηγοί ταξί φιλονικούσαν ποιος θα τον εξυπηρετούσε, βέβαιοι ότι την ημέρα που θα τον είχαν επιβάτη θα είχαν μια καλή είσπραξη. Αυστηρός με τον εαυτό του, ήταν όλο προσήνεια και συγκατάβαση στους πιστούς που έρχονταν να εξομολογηθούν και έβρισκαν κοντά του την πανεύστοργη παρηγορία του ουρανού Πατρός. Μία ημέρα μια γυναίκα τού έφερε πρόσφορο για τη θεία Λειτουργία, αλλά ο άγιος δεν το δέχτηκε λέγοντάς της: «Δεν δύναμαι να το δεχτώ, όσο συζείς αστεφάνωτη!». Μια άλλη φορά ήπιε από μία φιάλη αρσενικό νομίζοντας ότι πρόκειται για νάμα· προφυλαγμένος όμως από τη θεία Χάρη, δεν έπαθε απολύτως τίποτα.

Πρότυπο ορθόδοξου λειτουργού, ταυτισμένος ολόκληρος με την ιερά Παράδοση, σεβάσμιος ποιμένας των φτωχών και των ταπεινών, ο παπα-Πλανάς έχαιρε μεταξύ του λαού της αυθεντίας νέου αποστόλου σε βαθμό που, όταν παρέδωσε τη ψυχή του στον Κύριο μ' ένα χαμόγελο στα χείλη, στις 2 Μαρτίου του 1932, ύστερα από ολιγοήμερη αρρώστια, αναρίθμητο πλήθος λαού επί τρεις ημέρες συνέρρευσε αθρόα για να προσκυνήσει τη σεβάσμια και χαριτόστεπτη σωρό του. Η αγιότητα και η τιμή

του αναγνωρίστηκε από το Οικουμενικό Πατριαρχείο, σχετικά πρόσφατα, το 1992.

(«Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας»· Τόμος 7ος (Μάρτιος), σελ. 23-25, Εκδόσεις Ίνδικτος)

(Πηγή ψηφ. κειμένου: wra9.blogspot.com, [Το Ειλητάριον](#))